

Takki kääntyy ravintola-alalla ja vähän muuallakin

Helsingin Sanomat (HS) uutisoi 21.11.2021, että ”Maran koronapassilinja hiertää yrittäjiä” ja kertoi helsinkiläisen saunaravintolayrittäjän olevan hämmästynyt matkailu- ja ravintola-alan etujärjestön MaRan koronapassituennuksia vastustavasta linjasta. HS:n mukaan saunaravintolayrittäjä kertoi olleensa yhteydessä MaRaan erotukseen järjestöstä. Lehden mukaan yrittäjä kertoi olevansa helisemässä koronan vuoksi, mutta yrittäjä itse ei syyttäisi kriisistä Suomen päättäjiä. HS:n mukaan kyseinen yrittäjä on ”jo aiemmin ihmetellyt Maran puheenjohtajan kommentteja pandemian aikaisista toimista Suomessa”.

Edellisessä tämän lehden pääkirjoituksessa 7/2021 totesin ”minä itse” -ajatteluun liittyen, että yritysten ja ihmisten välistä ”yhteisöllisyyttä näyttää löytyvän vasta siinä tilanteessa, kun kaikilla alan toimijoilla on yhtä vaikeaa eli kaikki ovat samassa veneessä. Tästä hyvä esimerkki ovat ravintola- ja tapahtuma-alan toimijat, eli koronakriisin suurimmat kärsijät. Näiden toimialojen yritykset ja työntekijät samoin kuin heidän liittonsa, niin työnantaja- kuin työntekijäpuolelta, ovat olleet yhteen ääneen vaikuttamassa, että toimialoja koskevat kohtuuttomat rajoitukset tulee poistaa. Mutta tähänkin ”yhteisöllisyyteen” on tarvittu se, että näiden alojen toimijat ovat todellakin olleet samassa veneessä”.

Nopeasti tilanteet ja ihmisten mieli muuttuvat, kun yrittäjien oma taloudellinen tilanne sitä edellyttää. Helsingin Sanomien uutinen on tästä hyvä esimerkki. Näyttää siltä, että eräät ravintolayrittäjät pahastuvat siitä, kun edunvalvontajärjestö pitää heidän puoliaan kritisoidessa rajoitustoimista päättäneitä viranomaisia ja heidän rajoitustoimiaan. Näin ei saisi varmaan enää tehdä, kun virkamiehet toimivat taas ”oikein”, kun he ovat kehittäneet koronapassin, jonka avulla nämä yrittäjät saavat pitää oman yrityksensä ovet taas auki. Sillä ei tietenkään ole väliä, miten muiden ravintolayrittäjien käy, ei tietenkään, koska vain omat etu kiinnostaa.

Arvelen, että HS:ssä mainitulle saunaravintolayrittäjälle on viimeisen puolentoista vuoden ajan kelvannut Maran edunvalvonta varsin hyvin, ainakin siltä osin kuin MaRa on vaatinut jäsenistöilleen valtiovalalta erilaisia tukia ja muita korvauksia. Siis korvauksia niistä taloudellisista vahingoista ja menetyksistä, joita ravintolayrityksille on aiheutunut siitä, että ravintolat suljettiin koronakriisin takia ja yrittäjien elinkeinovapaus ja työntekijöiden työnteke estettiin. Vai onkohan kyseinen saunaravintolayrittäjä pärjännyt kokonaan ilman mitään valtiovalan tukirahoja? Ehkäpä yrittäjä oli niin ryhdikäs, ettei edes hakenut niitä lainkaan. Tai sitten hän ajattelee, että rahat tulivat ilman MaRan edunvalvontaa, koska viranomaiset ja valtiovalan edustajat halusivat antaa tukia ihan vain ”hyvää hyvyttään”.

HS:n artikkelia lukiessani mietin, mikä ongelma kyseiselle saunaravintolayrittäjälle on siinä, että MaRa järjestönä pitää niiden ravintolayrittäjien puolta, jotka katsovat, että he eivät halua tiunen-

nuksia koronapassikäytäntöön? Miten tämä on poissa niiltä yrityksiltä, jotka saavat pitää ravintolansa vapaasti auki koronapassin avulla? Ihmeellistä itsekkyyttä. Koronapassi järjestelmänä näyttää olevan eräänlaista hybridivaikuttamista, jolla yhtenäisesti toimineet yrittäjät/yritykset saadaan keskenään eripuraisiksi. Väärinymmärrysten välttämiseksi todettakoon, että itselleni koronapassin käyttäminen käy ihan hyvin. Huolestuneena kuitenkin seuraan länsimaisten oikeusvaltioiden kehityksen suuntaa.

Edunvalvonta on ala, jossa kaikkien miellyttäminen samanaikaisesti on yksinkertaisesti vain mahdotonta. Edunvalvontajärjestöjen edunvalvontaa, ainakin työnantajapuolen järjestöissä, tarvitaan lähinnä silloin, kun yritys kokee olevansa pulassa tai kun yritys kokee tarvitsevansa järjestöltä jotain. Kun yrityksellä kaikki on hyvin, eikä yhteydenottoja järjestöön tarvita, koko järjestön olemassaolo voidaan kokea varsin tarpeettomaksi.

Olen vuosien varrella nähnyt monta kertaa, kuinka yritysten edustajien mieli muuttuu sen mukaan, kuin se oman yrityksen toiminnan kannalta koetaan hyödylliseksi. Toisinaan vaaditaan, että järjestön pitää ottaa rohkeasti kantaa johonkin yksittäiseen asiaan. Kysymys voi koskea virkamiesten (terveys- tai työsuojelutarkastaja, opetushallitus jne.), ay-liikkeen tai päivittäistavara-kaupan edustajien toimintaa tai heidän esittämiään vaatimuksia. Jonkin ajan kuluttua samantapaiseen asiaan liittyen todetaankin, että nyt ei ole aika tuollaisille kannanotoille, koska kannanoton kohteena oleva taho voi ärsyntyä. Sen takia on parempi pyrkiä viemään asiaa eteenpäin vain hyvässä yhteishengessä tai hyviä neuvottelusuhteita ylläpitäen. Jälkimmäistä kantaa esitetään useimmiten silloin, kun näkemyksen esittäjän omalla yrityksellä ei ole tarvetta tilanteen muuttamiselle tai muutoin asiat yrityksessä ovat riittävän hyvin. Mutta nämäkin näkemykset voivat muuttua nopeasti, kun yritykselle ilmaantuu jotain yllättäviä ongelmia. Eräässä tapauksessa yrityksen edustaja toivoi liitolta julkisia kannanottoja tiettyyn asiaan liittyen ja oli vaikuttamassa niiden sisältöön. Mutta kun tiedotteista seurasi myöhemmin liitolle ongelmia, kyseinen yritys erosi nopeasti liitosta. Vieläpä siten, että yrityksen suunnalta paheksuttiin liiton toimintaa. Yritys siis erosi jäsenyydestä, vaikka kyseinen yritys oli itse ollut vahvasti myötävaikuttamassa koko sotkun syntymiseen.

Kun luin tuota alussa mainitsemaani HS:n artikkelia, mieleeni tuli sanonta. ”Älä usko ihmisistä liian hyvää, sillä he muistuttavat itseäsi enemmän kuin uskotkaan”. Tuosta ajatuksia herättävästä sanonnasta huolimatta haluan uskoa, että ihmiset pystyvät parempaan.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

Mika Väyrynen